

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. IX-1005 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 22, 23, 27, 29, 35, 36, 37, 38, 39⁸, 46, 48,
49, 50, 53 IR 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 12, 31, 33, 37, 41 IR 113 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ
NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 262, 263, 290, 426, 589 IR 604 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 2, 5, 6 IR 23
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. X-301 2, 20, 27, 30,
33 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 2 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 4¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 22, 23, 27, 29, 35, 36, 37, 38, 39⁸, 46, 48, 49, 50, 53 ir 54 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – AAVKĮ projektas), Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2, 5, 6 ir 23 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo projektas (toliau – MĮ projektas), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 20, 27, 30, 33 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – STĮ projektas), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 12, 31, 33, 37, 41 ir 113 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – AAĮ projektas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 262, 263, 290, 426, 589 ir 604 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ANK projektas), Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2 ir 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 4¹ straipsniu pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Medžioklės įstatymo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) parengti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos vykdomą aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pertvarką, kuria siekiama sustiprinti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės sistemą, įgyvendinant Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. lapkričio 21 d. priimtą Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 3, 6, 11, 27, 35, 37, 48 straipsnių pakeitimo ir 30 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą Nr. XIII-772, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdo viena institucija – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, ir efektyvinant medžiotojų neblaivumo tikrinimą, esant įtarimams dėl jų neblaivumo ar apsvaigimo, jiems taikytinas poveikio priemonės. Valstybinės miškų tarnybos, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos pavaldžių parkų ir rezervatų direkcijų, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos vykdytos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijos, kurias vykdė šių institucijų darbuotojai, turintys pareigūnų įgalinimus, perduodamos Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos.

AAVKĮ projekto tikslas – patikslinti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – AAVKĮ) nuostatas įrašant oficialų, Juridinių asmenų registre įregistruotą, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos pavadinimą – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos; patikslinti kitas AAVKĮ nuostatas, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią ir darnią aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės sistemą. Taip pat patikslinti nuostatas dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų teisės tikrinti, esant įtarimams dėl neblaivumo ar apsvaigimo, medžioklėje dalyvaujančių medžiotojų neblaivumą ar apsvaigimą. Medžioklė vykdoma naudojant šaunamuosius ginklus, todėl yra būtina efektyvi medžiotojų kontrolė.

MĮ projekto tikslas – konsoliduoti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijas vienoje institucijoje ir tokiu būdu sustiprinti valstybinės visų nuosavybės formų miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolę. Siekiant šio tikslo, siūloma valstybinės visų nuosavybės formų miškų būklės naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolės ir kitas su miškų kontrole susijusias funkcijas nuo 2019 m. liepos 1 d. perduoti vykdyti Aplinkos apsaugos departamentui prie

Aplinkos ministerijos. Įstatymo projektu taip pat tikslinamos ir kitos Valstybinės miškų tarnybos vykdomos funkcijos, bei numatomos naujos funkcijos, kurios šiuo metu faktiškai vykdomos, tačiau Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (toliau – MĮ) nėra įtvirtintos. MĮ projektu taip pat siekiama įgyvendinti Europos Tarybos 1999/105/EB direktyvos dėl prekybos miško dauginamąja medžiaga reikalavimus. Direktyvos 2 straipsnyje numatyta, kad Direktyvoje numatytus uždavinius turi atlikti įkurta arba paskirta institucija, atsakinga už prekybos miško dauginamąja medžiaga kontrolę ir (arba) šios medžiagos kokybę bei kitus su tuo susijusius dalykus. Šiai įstaigai turi būti suteiktos tam tikros išimtinai viešosios funkcijos. Be to, toks juridinis asmuo ir jo veikloje dalyvaujantys asmenys negali būti asmeniškai suinteresuoti priemonių, kurias jie taiko, rezultatais. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu Valstybinė miškų tarnyba vykdo miško medžių selekcijos darbus, tvirtina sėklinę miško bazę ir pati ją kontroliuoja. Atsižvelgiant į tai, ir siekiant į nacionalinę teisę tinkamai perkelti Europos Tarybos 1999/105/EB direktyvos dėl prekybos miško dauginamąja medžiaga nuostatas, MĮ projektu siūloma miško medžių genetinių išteklių selekcijos vykdymo darbus perduoti vykdyti valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai, sėklinės miško bazės kilmės ir kokybės vertinimo funkciją pavesti vykdyti Valstybinei miškų tarnybai, o ūkinių priemonių vykdymo sėklinės miško bazės objektuose kontrolę perduoti vykdyti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos. Taip pat MĮ projekte siūloma numatyti valstybinių miškų apsaugos darbuotojus, kurie prisidės prie valstybinių miškų ir jų išteklių apsaugos organizavimo ir vykdymo.

STĮ projekto tikslas – konsoliduoti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijas vienoje institucijoje ir siekiant šio tikslo siūloma saugomų teritorijų kontrolės funkcijas nuo 2019 m. liepos 1 d. perduoti vykdyti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, patikslinti straipsnius, kuriais saugomų teritorijų kontrolė yra perduodama vienai biudžetinei įstaigai Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos.

AAĮ projekto tikslas – patikslinti Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – AAĮ) nuostatas, kuriose nustatyta, kokie pareigūnai vykdo aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo kontrolę, turi teisę taikyti atsakomybę juridiniams asmenims už AAĮ numatytų padarytų aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. AAĮ projektu naikinamos nuostatos dėl valstybinių miškų pareigūnų, valstybinių saugomų teritorijų pareigūnų ir Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos valstybės tarnautojų, kuriems AAVKĮ nustatyta tvarka yra suteiktos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galios. Taip pat patikslinamos AAĮ nuostatos, kuriose įvardijami pareigūnai, turintys teisę pareikšti ieškinius dėl padarytos žalos.

ANK projekto tikslas – patikslinti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimo kodekso (toliau – ANK) nuostatas, numatant, kad atsakomybę už saugomų teritorijų režimo, miškų naudojimo ir apsaugos, žemės gelmių išteklių, kitų aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo reikalavimų pažeidimus taikys viena institucija – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (tuo pačiu patikslinant ANK 262, 263, 426, 589, 604 straipsnius), tikslinti medžiotojams taikomas administracinio poveikio priemones už dalyvavimą medžioklėje neblaiviems, siekiant, kad taikytinos poveikio priemonės būtų proporcingos padarytai neteisėtai veikai.

Medžioklės įstatymo projekto tikslas – patikslinti Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo (toliau – Medžioklės įstatymas) nuostatas, numatant, kad administracinių nusižengimų bylas dėl Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių ir kitų medžioklę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo ANK nustatyta tvarka nagrinėja ir teisę medžioti atima tik aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, aiškiai reglamentuoti dalyvaujančio medžioklėje medžiotojo, kuriam taikomi blaivumo medžioklėje reikalavimai, sąvoką.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektų iniciatorė – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

AAVKĮ projektą, AAĮ projektą, ANK projektą, Medžioklės įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupė (vadovas Raimondas Sakalauskas, tel. 8 706 62709, el. p. raimondas.sakalauskas@am.lt).

MĮ projektą, STĮ projektą parengė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų politikos grupės (vyriausiasis patarėjas – Algirdas Klimavičius, (8 5) 278 6568, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt) patarėja Vilija Masaitienė, tel. (8 5) 278 6565, el. p. vilija.masaitiene@am.lt, vyriausioji specialistė Sigutė Ališauskienė, tel. 8 5 272 6544, el. p. sigute.alisauskiene@am.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Vadovaujantis AAVKĮ nuostatomis aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdo kelios institucijos, tad AAVKĮ 1, 2, 3, 4, 8, 9, 11, 14, 38, 46, 49, 54 straipsnių nuostatose vartojama institucijų daugiskaitos forma. Vadovaujantis AAVKĮ 12 straipsnio 5 dalimi aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams aplinkos ministras išduoda jų galias patvirtinančius pažymėjimus. AAVKĮ 12 straipsnio 1 dalies 20 punkte yra numatyta teisė aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams Vyriausybės nustatyta tvarka specialiosiomis techninėmis priemonėmis, kurių metrologinė patikra atlikta, tikrinti medžioklėje dalyvaujančių medžiotojų neblaivumą. Nurodyta teisė neapima teisės tikrinti medžiotojų neblaivumą, kai objektyviai neįmanoma patikrinti neblaivumo specialiosiomis techninėmis priemonėmis, kurių metrologinė patikra atlikta (pvz. asmuo dėl neblaivumo nesugeba pūsti į alkotesterį), taip pat neapima teisės tikrinti medžiotojų apsvaigimą nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų.

Vadovaujantis MĮ 5 straipsnio 3 dalimi, valstybinę visų nuosavybės formų miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolę ir kitas su miškų kontrole susijusias funkcijas šiuo metu vykdo Valstybinė miškų tarnyba. Vadovaujantis MĮ 5 straipsnio 3 dalies 7 punktu, Valstybinė miškų tarnyba organizuoja sėklinės miško bazės kūrimą, atrenka ir aprobuoja miško medžių genetinius išteklius, bei kontroliuoja sėklinės miško bazės kilmę ir kokybę.

Šiuo metu aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę saugomose teritorijose vykdo aplinkos apsaugos inspektoriai, valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai, valstybiniai miškų pareigūnai.

Vadovaujantis AAĮ nuostatomis, už šiame įstatyme numatytų aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, padarytus juridinių asmenų, atsakomybę taikyti turi teisę ne tik valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, bet ir vyriausieji valstybiniai miškų pareigūnai, valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai ir Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos valstybės tarnautojai, kuriems AAVKĮ nustatyta tvarka yra suteiktos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galios. Vadovaujantis AAĮ 37 straipsnio nuostatomis šiems pareigūnams numatyta teisė tirti juridinių asmenų padarytus pažeidimus, surašyti juridinių asmenų padarytų pažeidimų protokolus, nagrinėti bylas dėl ekonominių sankcijų skyrimo. Vadovaujantis AAĮ 41 straipsnio nuostatomis, tiek aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, tiek ir valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai, kuriems AAVKĮ nustatyta tvarka yra suteiktos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galios, turi teisę priverstinai nuvežti neteisėtai pastatytus vagonėlius ar kitus kilnojamuosius objektus arba įrenginius.

AAĮ projektu tikslinama juridinių asmenų atsakomybė už žemės gelmių tyrimo reikalavimų pažeidimus. Atsakomybė už žemės gelmių geologinių tyrimų pažeidimus diferencijuojama pagal veikas. Sunkiausia veika laikoma – tyrimo vykdymas neturint tam teisės. Siūlomos nustatyti atgrasančias, efektyvias sankcijas už žemės gelmių geologinių tyrimų pažeidimus.

Vadovaujantis ANK nuostatomis už miškų naudojimo ir apsaugos reikalavimų pažeidimus administracinę atsakomybę taiko – miškų urėdijų ir Valstybinės miškų tarnybos valstybiniai miškų pareigūnai, už saugomų teritorijų režimo pažeidimus administracinę atsakomybę taiko – saugomų teritorijų pareigūnai ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, už žemės gelmių išteklių naudojimo reikalavimų pažeidimus administracinę atsakomybę taiko – Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, už kitus aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus administracinę atsakomybę taiko – aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai. Pagal ANK 426 straipsnio nuostatas numatyta administracinė atsakomybė už transporto priemonių nestojimą, kai aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, valstybinio miško pareigūnai, stabdo šviesiu paros metu ir asmuo nepaklūsta reikalavimui sustoti. Pagal ANK 604 straipsnio nuostatas, numatyta teisė aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės

pareigūnams, valstybiniams saugomų teritorijų pareigūnams, priverstinai nuvežti neteisėtai saugomose teritorijose pastatytus, laikomus ar apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ar kitiems tikslams naudojamus vagonėlius, kitus kilnojamuosius objektus arba įrenginius tik tada, kai pažeidimas pakartotinis. ANK 290 straipsnio 5 dalyje numatytos administracinio poveikio priemonės asmenims, kurie medžioja neblaivūs (nuo 1,5 promilės ir daugiau). Už neblaivumą (nuo 0,4 promilės iki 1,49 promilės) medžiojant atsakomybė taikytina pagal šio straipsnio 1 dalį („Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių ir (ar) kitų medžioklę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimas <...>) numatant neadekvačiai mažas administracines nuobaudas (nuo trisdešimt iki devyniasdešimt eurų). 290 straipsnio 8 dalyje numatyta atsakomybė už neteisėtai sumedžiotą licencijuojamo gyvūno gabenimą ar dorojimą.

Vadovaujantis Medžioklės įstatymo nuostatomis administracinių nusižengimų bylas dėl Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių ir kitų medžioklę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo ANK nustatyta tvarka nagrinėja ir teisę medžioti atima ne tik aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, bet ir valstybiniai miškų pareigūnai ir valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai. Medžioklės įstatyme šiuo metu nenumatyta pareiga medžioklėje dalyvaujantiems medžiotojams būti blaiviems ir neapsvaigusiems.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

AAVKĮ projektu siūloma tikslinti oficialų, Juridinių asmenų registre įregistruotą, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos pavadinimą – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos; o taip pat kitas AAVKĮ nuostatas atsižvelgiant į tai, kad aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdys viena institucija. AAVKĮ projektu siūloma numatyti, kad aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams jų galias patvirtinančius pažymėjimus išduoda Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos vadovas, o aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės priežiūros institucijos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams – aplinkos ministras. AAVKĮ projektu siūloma pakeisti 12 straipsnio 1 dalies 20 punktą nurodant, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi teisę įtardami, kad medžioklėje dalyvaujantis medžiotojas yra neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, Vyriausybės nustatyta tvarka tikrinti, ar jis yra neblaivus ar apsvaigęs, taip pat esant įtarimams dėl neblaivumo ar apsvaigimo, kai asmuo nesutinka tikrintis dėl neblaivumo ar apsvaigimo, ar užfiksavus, kad asmuo yra neblaivus ar apsvaigęs, neleisti šiam asmeniui dalyvauti medžioklėje. Taip pat AAVKĮ projektu keičiama 2 straipsnio 10 dalis papildant nuostata, kad šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ir Medžioklės įstatyme.

MĮ projektu siūloma numatyti, kad valstybinę visų nuosavybės formų miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolės funkciją ir kitas su miškų kontrole susijusias funkcijas vykdo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos. Siūlomu teisiniu reguliavimu bus užtikrintas aiškus miškų politikos formavimo, miškų politikos įgyvendinimo ir miškų kontrolės funkcijų atskyrimas. Konsolidavus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijas vienoje institucijoje bus užtikrintas vieningas aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės (įskaitant miškų kontrolę) planavimas bei vykdymas, efektyvesnė pažeidimų kontrolė ir prevencija turės teigiamą įtaką aplinkai, įskaitant ir miškų būklei. Pažymėtina, kad visos Valstybinės miškų tarnybos vykdomos miškų būklės, naudojimo, įveisimo, atkūrimo ir apsaugos kontrolės funkcijos Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos bus perduodamos kartu su šioms funkcijoms vykdyti skirtomis darbuotojų pareigybėmis. MĮ projektu taip pat siūloma atskirti sėklinės miško bazės kūrimo bei sėklinės miško bazės kontrolės funkcijas. Sėklinės miško bazės kūrimo funkciją siūloma pavesti vykdyti valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai, sėklinės miško bazės kilmės ir kokybės vertinimo funkciją pavesti vykdyti Valstybinei miškų tarnybai, o ūkinių priemonių vykdymo sėklinės miško bazės objektuose kontrolę perduoti vykdyti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos. Priėmus siūlomas pakeitimus, bus užtikrintas tinkamas Europos Tarybos 1999/105/EB direktyvos dėl prekybos miško dauginamąja medžiaga

įgyvendinimas. MĮ projektu taip pat siūloma pavesti VĮ Valstybinių miškų urėdijos valstybinių miškų apsaugos darbuotojams organizuoti ir vykdyti valstybinio miško apsaugą nuo neteisėtų MĮ išvardintų veiksmų. Šie darbuotojai turės prievolę imtis priemonių, kad būtų nustatytos ir užfiksuotos pažeidimo aplinkybės, esant asmens veikoje administracinio nusižengimo ar nusikalstamos veikos, susijusios su šio įstatymo saugomų vertybių pažeidimu, požymiams, informuoti apie tai kompetentingą instituciją, kuriai perduos surinktą medžiagą tolimesniam tyrimui bei, be kitų MĮ nustatytų teisių, šie darbuotojai turės teisę, teisės aktų nustatyta tvarka, bendradarbiauti su policija ir kitomis teisėsaugos ar kompetentingomis institucijomis vykdant miško ir jo išteklių apsaugą, užtikrinant administracinių nusižengimų ir nusikalstamų veikų prevenciją, atskleidimą bei tyrimą, t. y. turės teisę su šiomis kompetentingomis institucijomis vykdyti bendrus miško ir jo išteklių apsaugos prevencinius veiksmus, teikti reikiamą informaciją teisėsaugos ir kitoms kompetentingoms institucijoms sėkmingam pažeidimų tyrimui ir pan.

Priėmus STĮ projektą valstybinė saugomų teritorijų apsaugos kontrolė bus organizuojama kaip sudėtinė aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės saugomose teritorijose dalis ir ją vykdys Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos pareigūnai.

AAĮ projektu siūloma patikslinti AAĮ nuostatas atsižvelgiant į tai, kad aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdys vienos aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos pareigūnai.

ANK projektu siūloma tikslinti ANK nuostatas, įrašant, kad atsakomybę už saugomų teritorijų režimo, miškų naudojimo ir apsaugos, žemės gelmių išteklių, kitų aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo reikalavimų pažeidimus taikys viena institucija – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos įgalioti valstybės tarnautojai taikys administracinio poveikio priemones už žemės gelmių (geologinio) tyrimo reikalavimų pažeidimą, valstybės gamtos išteklių registrų ir kadastrų nuostatų¹ pažeidimą, Lietuvos Respublikos jūros rajono vandens, dugno ir gelmių gamtos išteklių žvalgybą be aplinkos apsaugos institucijos leidimo. Valstybinės miškų tarnybos įgalioti valstybės tarnautojai taikys administracinio poveikio priemones už valstybės gamtos išteklių registrų ir kadastrų nuostatų² pažeidimą. Atitinkamai siūloma tikslinti ANK 262, 263, 426, 589, 604 straipsnių nuostatas. ANK projektu siūloma tikslinti 262 straipsnį, atsisakant sankcijų taikymo už požeminio vandens stebėsenos grėžinių naikinimą arba gadinimą. Pastebėtina, kad požeminio vandens stebėsenos grėžinius gali įrengti įvairūs asmenys (fiziniai, juridiniai (tiek privatūs, tiek vieši). Manytina, kad tokio turto naikinimas ar gadinimas ir dėl to atsiradusi žala turėtų būti atlyginama civilinio proceso kodekso tvarka, jei asmuo savanoriškai neatlygina padarytos žalos, arba taikomos ANK 115 straipsnio nuostatos. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 str. 3 d. numatyta Aplinkos ministerijos (jos įgalios institucijos) kompetencija išimtinai laukinės gyvūnijos gyvūnų gerovės ir apsaugos užtikrinime, tikslinamos ANK 589 straipsnio 31 punkto nuostatos eliminuojant aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų pareigas susijusias su pavojingų ir kovinių veislių šunų kontrole. ANK projektu taip pat siūloma pakeisti 290 straipsnį numatant atsakomybę už medžiotojų dalyvavimą medžioklėje neblaiviems pagal atskiras šio straipsnio dalis, numatant proporcingą atsakomybę pagal nustatytą neblaivumą, tikslinti straipsnio dėstymą. Taip pat šiame straipsnyje numatoma administracinė atsakomybė medžioklėje dalyvaujantiems medžiotojams dėl apsvaigimo nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų bei numatoma administracinė atsakomybė už atsisakymą, esant įtarimams dėl neblaivumo ar apsvaigimo, tikrintis neblaivumą ar apsvaigimą. Už neblaivumą ar apsvaigimą, ar atsisakymą tikrintis neblaivumo ar apsvaigimo, nenumatoma teisė ar pareiga konfiskuoti medžioklės įrankius, tačiau pagal 290 straipsnio nuostatas tam tikram laikui numatomas teisės medžioti atėmimas.

Medžioklės įstatymo projektu siūloma tikslinti Medžioklės įstatymo nuostatas, įrašant, kad atsakomybę už Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių ir kitų medžioklės reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus taikys tik aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės

¹ Žemės gelmių registro valdytojas ir tvarkytojas yra Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

² Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro tvarkytojas yra Valstybinė miškų tarnyba

pareigūnai, atitinkamai siūloma tikslinti Medžioklės įstatymo 16 straipsnio 3 dalies nuostatas. Taip pat Medžioklės įstatymo projektu siūloma nustatyti pareigą medžioklėje dalyvaujantiems medžiotojams būti blaiviems ir neapsvaigusiems. Nustatoma riba (0,4 promilės ir daugiau) kuriai esant laikoma, kad asmenys dalyvaujantys medžioklėje yra neblaivūs. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme yra nurodytas reikalavimas, kad ginklų, jų šaudmenų savininkams draudžiama ginklą nešiotis, gabenti apsvaigusiam nuo alkoholio (0,4 promilės ir daugiau), narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų. Medžioklės įstatymas papildomas aiškinamosiomis sąvokomis „Medžioklėje dalyvaujantis medžiotojas“, „Neblaivumas“. Sąvoka „Medžioklėje dalyvaujantis medžiotojas“ apibrėžiama kaip medžiotojas, (pagal Medžioklės įstatymo aiškinamąsias sąvokas, medžiotojas, tai fizinis asmuo, turintis Lietuvos Respublikoje išduotą medžiotojo bilietą arba užsienio šalyse išduotą analogišką dokumentą, pripažįstamą Lietuvos Respublikoje) įrašytas į aplinkos ministro nustatytos formos medžioklės lapą medžioti ir esantis šiame dokumente nurodytu laiku nurodytame medžioklės plotų vienetė, tai yra, jei medžiotojas jau yra medžioklės vietoje (nurodytame medžioklės plotų vienetė) medžioklės lape nurodytu laiku, nesvarbu ar jis jau medžioja (naudoja medžioklės įrankius medžiojimui), ar dar ruošiasi juos naudoti (pvz. deda į ginklą šovinius), jis turi būti blaivus ir neapsvaigęs.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimtų įstatymų pasekmių nenumatoma.

Numatoma laiko rizika – priimti reikalingus įstatyminius pakeitimus reikia Seimo pavasario sesijoje.

Priėmus Įstatymų projektus bus sudarytos sąlygos vieningam aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės (įskaitant miškų kontrolę) planavimui ir vykdymui: bus užtikrinama efektyvesnė MĮ, Medžioklės įstatymo ir kitų miškų naudojimą, priežiūrą ir apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų kontrolė, taip pat šių pažeidimų prevencija, o tai turės teigiamos įtakos gamtos išteklių, įskaitant miškus, būklei.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimti Įstatymų projektai kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimti Įstatymų projektai verslo sąlygoms ir jo plėtrai turės teigiamą įtaką, nes ūkio subjektų, kitų fizinių ir juridinių asmenų veiklos kontrolė aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje taps aiškesnė.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant Įstatymų projektuose siūlomas pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės (susiję Įstatymų projektai teikiami kartu).

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. MĮ projekte siūloma įvesti naują Valstybinių miškų apsaugos darbuotojo sąvoką. Medžioklės įstatymo projekte siūloma įvesti naujas Medžioklėje dalyvaujančio medžiotojo ir Neblaivumo

sąvokas. Siūlomos sąvokos įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 1 dalimi, Įstatymų projektų įsigaliojimą siūlome nustatyti nuo 2019 m. liepos 1 d. Iki to laiko bus parengti ir priimti įgyvendinamieji teisės aktai ir atlikti kiti veiksmai, būtini įstatymų įsigaliojimui. Planuojama, kad iki 2019 m. liepos 1 d. bus perkeltas / surinktas personalas, perimtos Valstybinės miškų tarnybos, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos pavaldžių parkų ir rezervatų direkcijų, darbo patirtis ir žinios, ir pasiruošta vieningam aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės vykdymui.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektų nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priimtiems įstatymams įgyvendinti turės būti priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios šie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 855 „Dėl Anykščių, Dubysos, Krekenavos, Metelių, Pavilnių, Rambyno, Salantų, Sirvėtos, Tytuvėnų, Varnių, Veisiejų, Ventos, Verkių ir Vištyčio regioninių parkų nuostatų patvirtinimo“;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 799 „Dėl Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų patvirtinimo“;

3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. lapkričio 24 d. nutarimas Nr. 1273 „Dėl Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatų patvirtinimo“;

4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 490 „Dėl Regioninių parkų nuostatų patvirtinimo“;

5) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimas Nr. 1138 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“;

6) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1407 „Dėl Anykščių regioninio parko nuostatų patvirtinimo“;

7) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 452 „Dėl Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklių patvirtinimo ir leidžiamos etilo alkoholio koncentracijos darbo metu nustatymo“;

8) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 19 d. nutarimas Nr. 1369 „Dėl Valstybinės reikšmės miškų plotų schemų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

9) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 272 „Dėl Per penkerius metus neatkurtų privačių miškų atkūrimo miško savininkų lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“;

10) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 6 d. nutarimas Nr. 205 „Dėl kompetentingų institucijų, atsakingų už 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 995/2010 taikymą, paskyrimo“;

11) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. gruodžio 28 d. nutarimas Nr. 1278 „Dėl Administracinių teisės pažeidimų registro reorganizavimo ir administracinių nusižengimų registro nuostatų patvirtinimo“;

12) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimas Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“.

Priimtiems įstatymams įgyvendinti iki 2019 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras turės priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios šiuos įsakymus:

- 1) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymą Nr. 258 „Dėl Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių patvirtinimo“.
- 2) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugpjūčio 8 d. įsakymą Nr. 418 „Dėl Aplinkos apsaugos įstatymų pažeidimais įtariamų asmenų transporto priemonių stabdymo bei apžiūros tvarkos patvirtinimo“;
- 3) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 29 d. įsakymą Nr. 521 „Dėl Miško dauginamosios medžiagos nuostatų patvirtinimo“;
- 4) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 27 d. įsakymą Nr. D1-208 „Dėl valstybinių miškų pareigūnų pareigybių sąrašo patvirtinimo bei valstybinių miškų pareigūnų įgalinimų suteikimo“;
- 5) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. sausio 9 d. įsakymą Nr. D1-8 „Dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galių suteikimo“;
- 6) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 20 d. įsakymą Nr. D1-544 „Dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų galių sustabdymo ar atėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 7) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 29 d. įsakymą Nr. D1-605 „Dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno pažymėjimo formos patvirtinimo“;
- 8) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. sausio 27 d. įsakymą Nr. D1-43 „Dėl valstybinės saugomų teritorijų apsaugos kontrolės nuostatų patvirtinimo“;
- 9) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymą Nr. D1-406 „Dėl miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“;
- 10) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 rugpjūčio 3 d. įsakymą Nr. D1-464 „Dėl Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnybos, Miško sanitarinės apsaugos tarnybos, Valstybinės miškotvarkos tarnybos ir Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos reorganizavimo“;
- 11) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. spalio 9 d. įsakymą Nr. D1-823 „Dėl apvaliosios medienos gabenimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. birželio 3 d. įsakymo Nr. D1-313 „Dėl Apvaliosios medienos, pagamintos privačiuose miškuose, gabenimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pripažinimo netekusiais galios“;
- 12) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymą Nr. D1-277 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Regionų aplinkos apsaugos departamentų reorganizavimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Išlaidos, susijusios su Įstatymų projektais siūlomų nurodyti funkcijų įgyvendinimu, ir toliau būtų finansuojamos iš valstybės biudžeto asignavimų. Valstybinės visų nuosavybės formų miškų kontrolės stiprinimui Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos, reikės papildomai įsteigti 30 aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų, vykdysiančių valstybinę visų nuosavybės formų miškų kontrolę, pareigybių. Kasmet šių papildomų pareigybių darbo užmokesčiui reikės apie 500 tūkst. eurų. Pažymėtina, kad reikiamas finansavimas būtų skiriamas iš Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos.

Papildomų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų, vykdysiančių valstybinę visų nuosavybės formų miškų kontrolę, pareigybių pagrindimas.

Iki 2018 m. sausio 1 d. miškų urėdijoms priskirtų valstybinių miškų atkūrimą, priežiūrą, apsaugą ir miško išteklių naudojimą organizavo ir koordinavo Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos, kartu vykdydama ir šių darbų kontrolę. 2018 m. sausio 8 d. 42 valstybės įmonės miškų urėdijos reorganizuotos prijungiant jas prie valstybės įmonės Valstybinio miškotvarkos instituto, kurio pavadinimas pakeistas į valstybės įmonę Valstybinių miškų urėdiją, 2018 m. gegužės 1 d. likviduota Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos. Todėl atitinkamai atsirado poreikis vykdyti papildomas valstybinių miškų atkūrimo, apsaugos, miško išteklių naudojimo kontrolės funkcijas, kurias šiuo metu epizodiškai pradėjo vykdyti Valstybinė miškų tarnyba, o vėliau sistemiškai ir išplėtotai vykdys Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

Taip pat, atsižvelgiant į augantį nusižengimų, susijusių su miško žemės naudojimu ne pagal paskirtį (neteisėta pastatų statyba, miško žemės aptvėrimai ir kt.) skaičių, numatyta ženkliai stiprinti ir optimizuoti (epizodinius patikrinimus keičiant sisteminga kontrole) miško žemės naudojimo pagal paskirtį kontrolę. Siekiant šių tikslų, būtina numatyti reikšmingai didesnę nei šiuo metu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų, vykdysiančių valstybinę visų nuosavybės formų miškų kontrolę, pareigybių skaičių.

Taip pat siekiant be kita ko užtikrinti tinkamą Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos, įgyvendinimo priežiūrą, papildomai numatyta vykdyti žaliavinę medieną naudojančių ūkio subjektų kontrolę, ūkio subjektų konsultavimą valstybinės miškų kontrolės klausimais.

Pažymėtina, kad 30 papildomų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų, vykdysiančių valstybinę visų nuosavybės formų miškų kontrolę, pareigybių, vertinant pagal funkcijų apimtį, atitinka apie 30 proc. padidėjimą lyginant su šiuo metu šias funkcijas vykdančių valstybinių miškų pareigūnų pareigybių skaičiumi.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymų projektai skelbiami Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

„miškų apsauga“, „aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė“, „aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas“, „privalomasis nurodymas“, „nutarimas stabdyti aplinkai kenksmingą veiklą“, „žala aplinkai“, „saugomos teritorijos“, „atsakomybės taikymas už juridinių asmenų padarytus aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus“, „neblaivumas“, „apsvaigimas“, „medžioklė“, „medžiojimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Aplinkos ministras
Kęstutis Mažeika
10/19-06-21

Administracinio departamento
direktorė
Agnė Jakstienė
11/19-06-21